

1. ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/05/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/05/2021

Σελίδα: 56

Η επέτειος των 40 χρόνων από την ένταξη της χώρας μας στις ΕΚ συμπίπτει με μια ιστορικών διαστάσεων καμπή στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η ανάγκη αντιμετώπισης της πανδημίας δεν άφησε σχεδόν τίποτε ανέγγιχτο στη λειτουργία της ΕΕ, ούτε καν ακρογωνιαίους λίθους της, όπως η πολιτική ανταγωνισμού και το σύμφωνο σταθερότητας. Η κορυφαία όμως πράξη αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της κρίσης παίχθηκε τον Ιούλιο του 2020 με την ιστορική έγκριση της πρωτοβουλίας Next Generation EU, ύψους 750 δισ. ευρώ, η οποία έσπασε δύο «ταμπού»: το ύψος του προϋπολογισμού της ΕΕ, που σχεδόν διπλασιαζόμενος θα αγγίζει πλέον το 2% του ΑΕΠ της ΕΕ, και την ανάληψη αμοιβαίου χρέους. Η δημιουργία και λειτουργία του Next Generation EU και ειδικά του Ταμείου Ανάκαμψης είναι καθοριστικής σημασίας όχι μόνο για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης της πανδημίας αλλά για αυτή καθ' εαυτή την εξέλιξη της πολιτικής συ-

Αλέκος Κρητικός

Ελλάδα και πολιτική συνοχής της ΕΕ

νοχής της ΕΕ. Πράγματι, από άποψη προϋπολογισμού, ο μεγάλος κερδοσώμνος από τις ιστορικές αποφάσεις του Ιουλίου 2020 είναι η πολιτική συνοχής. Αν στα προβλεπόμενα για την πολιτική αυτή κονδύλια του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027 προστεθούν και αυτά του Ταμείου Ανάκαμψης διαπιστώνεται ότι η υπό την ευρεία έννοια πολιτική συνοχής θα έχει στη διάθεσή της τα επόμενα χρόνια πάνω από 1 τρισ. ευρώ, ποσό που πριν από έναν χρόνο θα ήταν αδιανόητο.

Από άποψη όμως περιεχομένου, κερδοσώμνη βγαίνει μια διαφορετική πολιτική συνοχής, που δίνει προτεραιότητα στη συνολική αναπτυξιακή μεγέθυνση της Ένωσης – και εν προκειμένω σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις, την πράσινη και την ψηφιακή – και όχι στη μείωση των περιφερειακών ανιστήτων. Η ανάληψη δε κεντρικού ρόλου στο Ταμείο Ανάκαμψης από τους υπουρ-

γούς οικονομικών και τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ECFIN) της Επιτροπής επιβεβαιώνει την εισαγωγή μιας άλλης αντίληψης για την ανάπτυξη, με διαφορετικές προϋποθέσεις και προτεραιότητες, η οποία αποκλίνει από τις αναλήψεις που γέννησαν την πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στην Ενιαία Πράξη. Ωστόσο, η μείωση των περιφερειακών ανιστήτων είναι, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά, προϋπόθεση της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Γι' αυτό και πρέπει να περιφρουρηθεί ως βασική αποστολή της πολιτικής συνοχής. Ταυτοχρόνως εντούτοις, η πολιτική αυτή θα πρέπει να επεκταθεί και σε νέα πεδία, αξιοποιώντας τους πόρους και τους νέους ορίζοντες που ανοίγει το Ταμείο Ανάκαμψης, εφόσον μάλιστα, όπως ήδη προτείνεται, αποκτήσει το Ταμείο αυτό μόνιμο χαρακτήρα.

Πράγματι, με τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης είναι η πρώτη φορά που μια πολιτική με σταθεροποιητικά, αναπτυξιακά

και αναδιανεμητικά χαρακτηριστικά αφορά συμμετρικά όλα τα κράτη-μέλη και όλους τους πολίτες της Ένωσης. Είναι επίσης η πρώτη φορά που οι πολίτες των χωρών/καθαρών συνεισφορέων του Βορρά έχουν το ίδιο πρόβλημα με τους πολίτες της Νότιας και της Ανατολικής Ευρώπης και συνασπίζονται στην προσπάθεια αντιμετώπισής του. Δημιουργούνται ως εκ τούτου οι βάσεις ώστε η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής, χωρίς να εγκαταλείπει τον στόχο της μείωσης των περιφερειακών ανιστήτων, να επεκταθεί και να αποκτήσει το πλήρες εύρος της, που πρέπει να είναι η συνεχής επιδίωξη για τη δημιουργία μιας affectio societatis μεταξύ των ευρωπαϊκών κοινωνιών και των ευρωπαίων πολιτών: ενός δεσμού δηλαδή που θα κάνει τις κοινωνίες και τους πολίτες της Ένωσης να αισθάνονται ότι ανήκουν σε ένα ενιαίο σύνολο. μοιράζονται τις ίδιες αξίες, συστρατεύονται σε κοινούς στόχους και απολαμβάνουν τους καρπούς της κοινής προσπάθειας. Η χώρα μας, στα 40 χρόνια που είναι μέλος

1. ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/05/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/05/2021

Σελίδα: 57

Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων είναι, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά, προϋπόθεση της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Γι' αυτό και πρέπει να περιφρουρηθεί ως βασική αποστολή της πολιτικής συνοχής

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής. Για παράδειγμα, διεκδικώντας και επιτυγχάνοντας την έγκριση των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ), συνέβαλε στο να τεθούν οι βάσεις για τη μετέπειτα πολιτική συνοχής και τη μεγάλη μεταρρύθμιση του 1988, στην οποία επίσης έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο. Αλλά και στη συνέχεια υπήρξε προνομιακό πεδίο εφαρμογής της πολιτικής αυτής, με πολλές αξιοποιήσιμες εμπειρίες, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Το παρελθόν της αυτό, μαζί με τη συνεχώς επιβεβαιούμενη ανάγκη της αξιοπιστίας της, θα της επέτρεπαν να αναλάβει μια πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο για αναμόρφωση και επέκταση της πολιτικής συνοχής της ΕΕ στις κατευθύνσεις που προαναφέρθηκαν. Η επέτειος των 40 χρόνων από την ένταξή της στην ΕΕ μπορεί να γίνει αφετηρία αυτής της προσπάθειας.

Ο κ. Αλέκος Κρητικός είναι ειδικός σύμβουλος του **ΕΛΙΑΜΕΠ και μέλος του ΔΣ της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Έχει διατελέσει στέλεχος της ΕΕ και γενικός γραμματέας στα υπουργεία Ανάπτυξης και Εσωτερικών.**